

EDINOST

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Dopisi naj se pošiljajo prednočju. — Nefrankirane pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Listnik konsorcijski lista „Edinosti“. — Tisk: tiskarna „Edinosti“, v pisarni zadruga z omejenim poročstvom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina: za leto K 31-20, pol leta K 15-60, tri mesece K 7-80, za nedeljsko izdajo za leto K 6-20, pol leta K 3-60.

Posamezne številke po 8 vinarjev, zastarele 10 vinarjev. Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: oglašilci trgovci in obrtniki po 10 vinarjev, oglašilci vseh drugih po 12 vinarjev, oglašilci denarnih zavodov po 15 vinarjev, oglašilci vseh drugih po 18 vinarjev. — Vsaka nadajala vrsta K 20. — Mali oglašilci po 6 vinarjev. Beseda, najmanj po 60 vinarjev. Oglasi sprejema inšerativni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi listu. Plačila se izključno v upravi „Edinosti“. Plačila in toži se v Trstu. Uprava in inšerativni oddelček se nahajata v ulici sv. Frančiška Asiškega št. 20. Poštnoštevilni račun št. 841.652.

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.
DUNAJ, 10. (Kor.) Uradno se razglašajo: Na planoti Sedmih občin in vzhodno Brente živahno topovsko delovanje. Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.
BEROLIN, 10. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: — Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Rupprehta: Na posameznih točkah fronte topovski boj. Pri polizvedovalnih bojih smo ob obeh ujeti več Belgijcev in Francozov, severovzhodno Yperna kakor tudi med Cambrijem in St. Quentinom pa več Angličanov. Armada nemškega cesarjeviča in vojvode Albrehta. V ozemlju Meze, na obeh straneh in v posameznih odsekih severovzhodno in vzhodno Nancyja povečano delovanje sovražnika. Francoski polizvedovalni oddelki so v nižini Selle mimo-grede prodrli v našo črto pri Allendurju. V ozemlju zapadno Blamonta so bili odšli pred našimi ovirami. Na drugih bojiščih nič novega. Prvi generalni kvartirništer: Lt. Ludendorff.

BOLGARSKO.
SOFIJA, 9. (Kor.) Generalni štab poroča: Makedonska fronta. Zapadno Bitolja, pri Gradišnici vzhodno Černe in v ozemlju Moglene je bilo od časa do časa topovsko delovanje živahnejše. Naš ogenj je pregal več angleških pehotnih oddelkov, ki so se polizvedovali približati našim varnostnim postojankam vzhodno Varda ja iz zapadno Serresa. Sovražni monitorji so iz Orlanskega zaliva brez-uspešno obstreljevali naše postojanke.

DOGODKI NA MORJU.
BEROLIN, 10. (Kor.) V Rokavskem prelivu so potopili naši podmorniki 4 parnike in dve jadrnici. Vsi parniki so bili obloženi in oboroženi.

Dunajski časopisje o miru z Ukrajino.
DUNAJ, 10. (Kor.) Globoki vtis, ki ga je napravil podpis mirovne pogodbe z Ukrajino v javnosti, odseva posebno v časopisju, ki pozdravlja mir z Ukrajino s tem večjim zadovoljstvom, ker pričakujejo, da bodo temu dejanju sledile tudi druge vzhodne vlasti. „Freundenblatt“ izvaja: Ravno dan, ko je ruska revolucionarna vlada naznanila svojo pripravljenost za premirje, je prinesel srečen rezultat. Ne vlada sama, pač pa vlada od nje za neodvisno spoznano Ukrajinsko republiko je napravila važni korak, ki bo, naj si ga predstavljamo entanta kakor pač hoče, vendar posredno ali neposredno vplival na nadaljnji razvoj dogodkov. „Freundenblatt“ nikakor ne dvomi, da ne bi sklenitev miru utrdila položaja ukrajinske vlade. Ukrajinci naj se zavedajo, da zamore nadaljevanje vojne stanja povzročiti še popolnoma nepričakovane prevrate v notranjem življenju izpodkopane Velike Rusije. Ako petrograjska sovjetska vlada ne priznava umestnosti nagle sklenitve miru, to ni nikakor vzrok za to, da bi tudi Ukrajina sledila tej politiki, in se odpovedala koristim, ki ji jih nudi mir. Kijev je vodil praktično politiko. Tamkajšnji pristajši socialistični načel so zmerni v svojih nazorih in nikakor ne mislijo preobrniti družabnega reda. Petrograd je, vsaj kolikor se tiče mirovnega vprašanja, vztrajal dose-daj pri teoriji in doktrini.

Anarhija na Finskem.
STOCKHOLM, 9. (Kor.) Rdeče garde v Kuopiju so dne 8. t. m. po 14 dnevnem boju kapitulirale. Nad 500 rdečih gardistov je bilo ujetih. Pri Sv. Andreju v Karelji je uplenila bela garda šest topov, 12 strojnic in velike množice streliva in živili. Pri Viipulsi se boj še nadaljuje. Na ostalih frontah se sovražnik umika, pleneč in požigajoč.

Demisija romunskega kabineta.
BUKAREST, 9. (Kor.) Ministvo Bratianu je podalo svojo demisijo.

Vojni stroški Amerike.
WASHINGTON, 9. (Kor.) Združene države so imele tekom 10 mesecev vojne približno 700 milijonov dolarjev stroškov. Od tega je bilo 4121 milijonov izplačanih kot posojilo zaveznikom. Ostanek predstavlja lastne stroške Amerike. Skupni iz-

datki do konca aprila, obletnice vstopa Amerike v vojno, se cenijo na 10 milijard dolarjev, od tega je polovica vojnih izdatkov. Uspeh dveh vojnih posojil je pokrila štiri petine vojnih stroškov. Vojna posojila znašajo 5.792 milijonov dolarjev; 1250 milijonov je pokrili z davki. Do 1. decembra 1917 so znašali izdatki za armado 1460 milijonov dolarjev.

Nemški glas o politiki avstrijskih Nemcev.

Nemški poslanec E. V. Zenker označuje v tedniku „Wage“ s perečim sarkazmom vso sedanjo politiko Nemcev v Avstriji: Slednjič se je izpolnila najzorečnejša želja nemškega naroda, najbolj kričeca potreba njegova: nacionalni verband je zopet vstal. Pred nekoliko meseci so ga pokopali, ker se je izkazal kot nezadostno orodje nemške politike, kakor so tako izjavili gospodje sami. In sedaj so ga zopet vzbudili k življenju, ker so se nemško-meščanske stranke med tem prepirale, da je njihova politika neucinkovita. Nationalverband je edina in — skoro se zdi tako — zadnja politična misel nemško-meščanske politike, kakor je zastopana vsaj v poslanski zbornici. Besne viharji, ki pretresajo svet, nebo se odpirajo in pošilja dol svoje strele, zemlja se stresa, in nemško-meščanske stranke avstrijske poslanske zbornice so povlekle iz kota svoj veliki rdeči — dežnik, da se varujejo pred svetovno katastrofo. V kuhinji preganjanj in nemilosti ni možno odvrniti Cehov od njih politične črte; ti čudni kaveljni imajo svojo — idejo, ki se je drže trdovratno. Južne Slovence Poljake, Ukrajince, Italijane — vse te je zajel neznanjski demokratski val, ki gre preko sveta, ter sanja o pravicah narodov do samoodločbe. Le meščanski zastopniki nemškega naroda nočejo nič čuti o pravicah narodov do samoodločbe. Njih je beseda demokracija v grozo, nočejo nič vedeti o tem, da se go podvostvo dosedanjih notranjih naprav bliža koncu. Boje se demokracije prezidave kot vesoljnega potopa in se v svoje varstvo postavljajo pod — veliki rdeči dežnik Nationalverbanda.

Sedaj bi Vlada se je pogajala s socialnimi demokrati, kakor da so ti stranke kot vse druge, — da, objubila jim je celo nekaj takega, kar naj bi bilo podobno demokratski reformi občinskih zastopstev. To, seveda, nikakor ne gre. Zato je novoustavljeno Nationalverband dirjal k ministrskemu predsedniku in je prejel od tega objubo, da se po demokratski ranju voline pravice v občini ne sme kršiti posestno stanje Nemcev. To je bilo prvo rešeno dejanje novega verbanda; ta objuba je sicer nekaj, kar je samobesni umevno, ali nationalverbandlerji jo nosijo ponosno kot kako dekoracijo zastave na svojem — rdečem dežniku! Potem jim je moral ministrski predsednik napraviti še neko drugo narodno privolitve: Ob ezati se je moral, da politiko Cehov obsodi pred vso zbornico kot nepatriotično. Izpolnitev te najgloblje srčne želje vsega n. m. šk. ga naroda — ki, kakor znano nima nobenih drugih skrbí — je zvenela nationalverbandlerjem kot muzika zmage in vriskali so v triumfu in radosti, ko so videli, da je bilo pravi nemških glav na čiški strani bledeh in zelenih od jeze radi teh ministerijalnih izjav. Najčistejša radost je — kakor znano — skodoželje. In za ta užitek je objubil nationalverband vladi, da bo glasoval za proračun 25 milijard! To je bilo drugo rešeno dejanje. Govor ministrskega predsednika je druga medalja, s katero krasijo — rdeči dežniki.

Bil je dan, bogat na dogodkih, in skoro se je zdelo, kakor da se v njega poteku utegne zgoditi kaj — pametnega. Češki Nemci so se namerč ojunčili do izjave, v kateri niso le polmizirali s Čehi, marveč so sledajci enkrat tudi povedali, kaj da hočejo pravzaprav oni sami. Izjemoma so se enkrat in ognili temu, da bi Cehom odrekli pravico do samoodločbe, in so bili tako modri, da so tudi za se zahtevali isto pravico do samoodločbe. To je bil gotovo prvi pametni korak, ki se ga storil z nemške strani. Ali, kdor bi se bil netemerno udajal radost na tem končnem spametovanju nemških politikov, bil bi že v naslednji sekundi bridko razočaran, kajti hitro nato so sledili moravski Nemci, ki so zastopali povsem drugačno stališče, in potem Nemci iz alpskih dežel, ki so Jugoslovanom čisto na kranko in enkrat za vlejo odrekli pravico do samoodločbe — z eno besedo: nationalverband je v enem in istem dnevu — dnevu svojega prepoveda — podal tri

Brénaz, da mora imeti Krilovski velikanski vpliv na svojo stranko... bil je rojen voditelj, pravi duševlec. Pripadal je končnem bitjem, h katerim se otroške duše čutijo privlačevane, kot železne igle k magnetu jim morejo govoriti kot Krist cestničarju: „Pojdi in hodi za menoj!“ Skratka, bil je eden tistih, ki v masi delujejo kot netivo fanatizma in spravljajo maso v gibaju kot drozje testo. Sedaj je Hubert tudi vedel, odkod izhajajo izjave, da vna, stroga vera in železna odločnost gospodične Kavečino. Sergej je svojo dušo vdbil mlademu dekletu in Sonjino osebnost nadomestil s svojo lastno, močno osebnostjo. Kar je vezalo ta dva človeka, je bilo več kot fizična posest... ki se je zdelo zelo dvomljiva ob tako ognjevitim, duševnem navdušenju... bila je moralna prilastitev, kakor so jo razumovali v srednjem veku, ko so govorili o osebah, ki so svoje duše

različni, nasprotujoče si programe o rešitvi narodnega problema v Avstriji!! Vidimo: ostal je stari nationalverband. Ves svet se hoče poroditi na novo iz skrbi in bede, vsi narodi kriče po odrešenju iz starih form državnosti in nemškemu narodu v Avstriji je kot tisto veliko novo zopet dan — stari bedni nationalverband!

To naj je — rešino dejanje!

Razgovor s češkim socijalnim demokratom G. Habermanom.

Dopisnik „Glasa Slovenaca“, Hrvata i Srba“ je imel razgovor s češkim socijalnim demokratom Gustavom Habermanom.

Na pripombo dopisnika o vedenju s. c. j.alne demokracije v tej vojni, posebno pa nemških socijalnih demokratov, je izjavil Haberman:

Nemški socijalisti vodijo in tirajo internacionalno politiko samo za se in za svoje interese. Karor sedaj, tako tudi pred vojno niso mislili iskreno in pošteno v internacionalni politiki proletarijata. Noge so jim bile v zgradbi internacionalne, glava in misel o vsenemški politiki pa v Berolinu in na Dunaju. Za nje je bila internacionalna nasip, izza katerega so imeli napasti druge narode. Nam se morda očita od več strani — pa morda tudi z vaše — ker tako ostro nastopamo proti nemškim sodrugom da pač odklanjamo skupno delo z njimi; jaz pa moram zavrniti glasove, češ, da mi odklanjamo skupno delo. Mi smo dva dni pred vojno sklicali skupno sejo vseh socijalističnih klubov v Avstriji, v kateri smo predlagali, naj v raznih vprašanjih v tej vojni vse socijalistične sekcije postopajo skupno. Nemci so to odbili. Poslanec Setz je rekel: „Ne! Prepuščamo se slučaju! Ako bodo topovski hiči toliko nas (Nemce), bomo mehkeji; ako bodo vas (misli je Slované v Avstriji), bomo trdi.“

Kakor vidite torej, so Nemci pač že tedaj izročili usodo narodov monarhije v roko militarizmu in so nanj oprli svojo nadvlado nad nami. To se je videlo tedaj, a to se videlo tudi danes. Tisti, ki je nasprotnik moje nacionalne samostalnosti, ne more biti moj drug. Mi se moramo tudi v bodočnosti zavarovati proti njim dneveno in filozofski. Vi morete simpatizirati z njimi. To je vaše uverjenje in vaša svobodna volja, ali pravim vam, da so stari Avler, Seitz, Renner in slični nevarnejši za vašo in našo nacionalno samostalnost, nego nemški nacionalist st. Wolf, ki je zahteval vešala za vse Slované.

Na prigovor, da poleg nemških tudi češki socijalisti vodijo nacionalno politiko in da postopajo skupno z meščanskimi nacionalističnimi strankami, je odgovoril Haberman: „Motite se, mi nimamo nič skupnega z meščanskimi strankami.“ A, ko mu je na to dopisnik zagrešil: a lista omenil vstop čeških socijalnih demokratov v „Češki Svaz“ in sopodpis majniške deklaracije, je izjavil Haberman:

To je delo za racionalno osvoboditev naroda in to dolžnost ima poleg nacionalističnih meščanskih strank v prvi vrsti vsiliti tudi socijalna demokracija. Tej dolžnosti se ne smemo odtati, kajti to je poleg podpore za rešenje nacionalnega problema obenem tudi podpora za rešenje socijalističnega problema. Mari mislite, da pride socijalistična družba poprej, nego bodo narodi osvobodeni? O, ne! Temelj socijalistične družbi, predpogojenemu izjavljaju ima biti socijalno osvobodjenje držav in narodov. Iz oziroma, da smo dolžni dati narodu in socializmu, kar je njiju, smo stopili v zvezo z meščanskimi strankami, da to, kar je priredilo, izvršimo najprej, a drugo hočemo vsiliti, ko bo predpogoj tega drugega dosežen.

Na to je dopisnik očrnil rešitev našega nacionalnega problema, kakor ga zamišlja nacionalisti, s čemer da radikalni socijalisti in meščanske stranke soglašajo in kakor ga zamišljajo naši zimerwaldovci in revizionisti. Haberman je odgovoril:

Res je, da mi Čehi, od Klerikalcev do socijalnih demokratov, stojimo na eni točki. V tem pogledu ne more priti do nesporazuma med nami. Bilo je tudi pri nas tudi, ki so pred objavo deklaracije proslili, naj bi odnehali od zahteve po zedinjenju s Slovaki, ali, nismo jih poslušali, danes pa že ni nikogar; ki bi rekel besedo proti temu. O vsem vprašanju mi je težko dati precizen odgovor, ker svoja vprašanja vi sami najbolje poznate. Ali, kolikor morem na hitro presojati, bi prej soglašal z vašim mnenjem (radikalnih socijalistov), nego pa z mišljenjem zimer-

se nikakor niso mogle medsebojno umeti nastala neka mučna zadrega, ki je rasla z vsakim trenutkom. Ko je grof ca Mira nova zagledala Krilovskega, je začutila tako bojazan, da je pobledela... tako jasno je odsevala vladarska sila s čela tega šibkega človeka, in zavedal se je tudi tega s ponosom, ki bi se napravil Nadji in Hubertu, pripadajočima privilegiranim slo-jem, mogel vsak čas vsled najmanjšega povoda prevreči v ošabnost. Nekoliko trenutkov pozneje pa je Nadja zardela vse do las, ko je opazila neprikrito, strastno oboževanje, s katerim je Sonjin uogled objaval Krilovskega. Čuvstvena Nadja namreč ni pripisovala tega občudovanja, tako kot Hubert, duševni emani, pač pa samo strastni ljubezni in začutila obenem sočutje s Sonjo in pa užaljenje zaradi nedostojnosti te dvoumne zaroke. Da je med temi štirimi osebami, ki

waldske ali revizionistične smeri in to iz preprostega razloga, ker vi ne risate, a ti drugi riskirajo; a riskirati poleg sebe tudi drug narod, ki mu to ni potrebno, to je nevarna igra. Človek more riskirati sebe kot ednina, ali naroda kot celote ne sme. Na koncu ima tudi tisti narod, radi katerega ste v prepiru, pravico, da reče svojo besedo. Zdi se mi, da so tisti, pa tudi socijalisti (ki so bili v Stockholmu in so danes izven mej domovine) proti smeri vaših zimerwaldovcev. Mi smo v tem pogledu sporazumni z našimi Slovaki. To je moje mnenje, v kolikor razumem vaš jugoslovanski program.

Dopisnik zagrebškega lista končuje svoje poročilo: Izročam ta razgovor javnosti v nadi, da žnjim kolikor toliko pripomrem k zbliznanju vseh pošteno mislečih narodnih strank v eno celoto za izvedenje velike zgodovinske naloge: narodne svobode in ujedinjenja. In istotako, kakor je meščanska politika, je dolžna tudi socijalna demokracija vršiti to nalogo. Kdor misli nasprotno se zagreša proti našemu narodu in proti principom socijalizma.

Razne politične vesti.

Madžari in pravica narodov do samoodločbe. V seji ogrsko-hrvatskega sabora dne 5. februarja se je bavil grof Julij Andrássy z vprašanjem miru. Rekel je, da odobruje stališče ministrskega predsednika Wekerla o vprašanju miru in da bi neomejena pravica narodov do samoodločbe bila grob Avstro-Ogrske. Obdobje je boljše, ker da za zavladačevanje mirovni poganjanje grede za tem, da bi razširili svojo revolucionarno propagando. Zato je grof Andrássy hvalil ministrskega predsednika Wekerla, ker je napovedal energično pobijanje teh tendenc. — Grof in oligarh Julij Andrássy zamenjuje in meša pojme. Priznati treba sicer, da bi uveljavljenje principa samoodločbe narodov bilo grob za Avstro-Ogrsko — to je: za nje dualistični ustroj. Za monarhijo pa in nje narode ne bi bilo „grob“, ampak — vstajenje k novemu življenju, k moči in ugledu. Na akl novi podlagi zadovoljstva narodov bi prišle vse neizmerne sile monarhije in energije narodov v svojih državnopravnih tvorbah šele do popolnega razvoja in federativna Avstrija kot zveza državno samosvojih narodov bi imela vso privlačno silo do sosedov, da bi vsi iskali najtesnejših silkov in najprijeteljšijih odnosov z njo. Država bi postala močna, ker bi je ne razjedal več črv — nezadovoljstva narodov in njih strahu za svojo nacionalno bodočnost. Jaki bi se sestavili deli monarhije; njihove sile bi se združevale v neizmerno moč monarhije, a z močnim se vsakdo rad dži, prijateljstva in zavezništva z močnim išče rad vsakdo. — Ne torej grob, ampak vstajenje bi pomenjal uveljavljanje principa samoodločbe za državo. Gospod grof in oligarh pa zamenjuje pojme, zamenjuje dualistično Avstro-Ogrsko z državo, zamenjuje interese države z interesom madjarske oligarhije! — Za te poslednje bi bila uredba države res grob — grob za klike, ki izmoggavajo ljudst-o na tej in oni strani Litve. Grof pa je podal tudi znamenito pripoznanje. Če bi bila pravica narodov do samoodločbe, ki s ob sedanjem dualističnem ustroju ne da uresničiti, res grob za ta ustroj, potem je tudi priznano, da je dualizem grob, namenj-ni narodom!! S tem je pl. meniti in oligarhični grof nepremišljeno sankcioniral sedanjo borbo narodov proti dualizmu in je priznal vso nje upravičenost; je povedal, da to, česar se madjarski oligarhi boje, morajo narodi želeti! In narodi razumejo vso važnost te borbe za njihovo bodočnost in bodo nadaljevali to borbo, dokler ne zasujejo goba, v katerega so jih hoteli po-oziti.

Evolutija in koncentracija. Zagrebške „Novice“ dokazujejo, da se mora takika deklaracije (na Hrvatskem) evolucionirati, da more zadobiti nove forme. Kajti politika ni nikak princip, ni dogma, ni aksiom, ampak realna taktika, ki se mora ravnati po razmerah in časih, da doseže cilj, ki mora imeti narav neizumljivega in nespremenljivega principa. Cilj je naše ujedinjenje v suvereno državno formacijo. Razmere časov pa zahtevajo imperativno, da takika deklaracije zadobi novo formo. Ta evolutija je izražena v besedi „samoodločba“. — Hrvatom, Sloven-cem in Srbom je bilo izjavljeno, da se za hteve majniške deklaracije ne morejo izpolniti pod nobenim pogojem. V podkrepitev te izjave so iskale pristave med nami na jugu, da bi razbili naše ujedinjene narodne vrste

Da je med temi štirimi osebami, ki

in tako oslabili vtiš majniške deklaracije. Na to taktiko smo morali mi odgovoriti z novo krepkejo taktiko. Na to konstatira zagrebški list, da je na Hrvatskem žurnalistična več storila za narodno edinstvo, nego se je storil v organizirani akciji. V opozicijskih grupah se kažejo vedno večje razlike v razmevanju deklaracijske politike: ljudje niso na čistem glede na taktiko. Pojmi pa morajo biti jasni, sicer bi moglo doživeti nepotrebnih razdorov, ki bi bili sedaj naravnost fatalni za našo narodno stvar. Da se temu zlu pride v okoliščini, je potrebno, da se čim prej izvede koncentracija opozicijskih vrst. Strankarska politika in strankarski interesi se morajo na vsak način uakniti na vseh črtah pred narodnimi interesi in narodno politiko. To je edina baza, na kateri se mora zgraditi koncentracija. Slova v principih in taktiki se more doseči, ker ni potrebno nič drugega, nego da se poslanci v drž. zboru izberejo kot voditelji ter jim sledimo. Kooperacija opozicijskih strank in složno delo z jugoslovan-kim klubom na Dunaju dasta naši narodni politiki nove moči, ki bo narasla z vsakim dnem. — Tako zaključuje zagrebški list. Mi moramo pa obzlovati, da ni konkretiziral, katere opozicijske stranke bi hotel pritegniti v koncentracijo. Frankovce? Odkrito bodi povedano, da nam je vlada hrvatsko-srbske koalicije vendar-le bližja že po osebnih svojstvih mnogih nje politikov. Radič s svojo skupino je znan petelin na strehi, ki se suče po vseh vetrih in ki hoče, da se narodna politika suče okoli njega — osebe, mesto da bi on sužil njej. Misli, ki jih razvijajo „Novine“ so teoretično neizpodbitne. Ali pa bi njih izvedba koristila v praksi — to je drugo vprašanje.

Vinko Engelman

S čim se je neki zagrešil naš dobri, mu-kotrpní narod, da v teh težkih časih, ko potrebuje in bo potreboval vsake sile, vsake in tudi najmanjše enote, padajo zaporedoma v grob sinovi izmed njegovih — najboljših. Hudo nas tepe usoda. Kakor da ni dovolj velikega umiranja tam na fronti in med bojevniki v zaledju, posega smrt neumisljeno po žrtvah tudi iz tiste male čete narodnih delavcev, ki so ostali doma. In zbira najbolje ter zadnja nara-kru te udarce, kakršen je zadel ravno kar tržaško Slovenstvo.

Včeraj zjutraj je po dolgi in mučni bolezni zatisnil svoje oči za vedno gospod Vinko Engelman, učitelj na Ciril-Metodovih zavodih, mož redke delavnosti in naravnost neizmerno ljubezni in zvestobe do svojega naroda idealno navdušen sodruknik in borilec za njega napredek in razvoj na vseh poljih. Pokojnik ni znal delati sam, ampak je s svojimi zglei, svojo blagodušno in vsikdar veselo naraovo, vsem svojim nenavadno prikljupljivim vedenjem, s svojim vabilno besedo znal podžigati srca, vsemati v drugih žar domovinske ljubavi in vojno za de o po njegovem jasnem vzoru: pridobivati sodelni-ke! Tako je pokojni Vinko Engelman, ne da bi si bil v ospredje — rekel bi: avtomatično postal duševni, narodni in politični svetovalec in voditelj v našem prevažnem svetovojakobškem okrožju. Spoštovanje in ljubezen, ki je je užival med vsem ljudstvom, je bila tako velika in tako globoka, da smo uverjeni, da danes tam gori pri Sv. Jakobu vztrepečejo v boli vsa srca. Svetovojakobsko okrožje je izgubilo spretnega, vzornega organizatorja. Hudo je zadeta Citalnica, ki je izgubila naravnost nenadmesnega predsednika; najhujše pa Sokol, ki je izgubil svojega vnetega starostu kmalu na to, ko mu je naelcnik Egon Jezerski padel na bojišču.

Pokojnik pa ni omejeval svojega delovanja samo na te dve društvi, ampak povsod, kjer je bilo kakega snovanja v onem okrožju, je bil Engelman poleg z izpodbojvalno besedo in — delom. A to delo je razširjal tudi na vse družabno, kulturno in gospodarsko snovanje tržaškega Slovenstva. Deloval je v šoli kot dober in vreden učitelj — svojim tovarišem na ljubeznivejši tovariš; da se je naše Solstvo pri Sv. Jakobu tako hitro razvijalo, posebno glede paraletk, je bila po dobnem delu pokojnika v slugi. Svoje kulturno delovanje pa je vsilil tudi izven šole. Pridno je hodil na občne zbere naših Ciril-Metodovih podružnic kjer je navduševal ljudstvo za našo Družbo. Vzgrajevalno je deloval z raznim predavanji, zlasti o t. ž.ški zgodovini. Bil je svojčas tajnik centralnega odbora „Nar. delavske orga. izajze“ in se prejel odborn k pol. društ. „Edinosti“. Ni se odtegal delu tudi na polju zadržne organizacije. Bil je podpredsednik „Trg. obrtne zadruge“. Mnogo se je zanimal tudi za čevljarsko in gostinčarsko zadruzo in pri raznih drugih gospodarskih organizacijah. Sploh: bil je agilen in deaven na vseh poljih. Nikdar in nikjer se ni odtegoval delu. Vinko je bil mož ljubezni, narodne zvestobe in neumornega praktičnega dela, dokler ga ni kruta bolezen dne 22. januarja 1917 priklenila na postelo in zaustavila njegove vedno snujoče in nikdar mirujoče roke. Voljno in z angelsko potrpežljivostjo je prenašal muke, ki mu jih je nalagala težka bolezen. In, kar nam kaže pokojnika v vsej jasnosti, je dejstvo, da se je tudi v tem mučenstvu z vso svojo dušo oklepal vsega naš ga snovanja. Zato se nam kričijo prsti v boli, ko moramo sedaj s temi vrticami vršiti to prežalostno dolžnost, sporočevaje njegovim tovarišem, našim društvom, vsem nasincem, kako brika izguba je zadela nje in vso našo narodno stvar. Tržaški Slovenec je v veliko in sveto dolžnost, da polože na Engelmanov

PODLISTEK.

Slovenska strast.

Roman. Francoski spisatelj Danijel Lesueur.

Toda bilo je nemogoče, da bi človek motril njegove poteze vsako posebej, ker se je moral po njihovem izrazu takoj čutiti preobvladan, da, naravnost fasciniran. — Zdelo se je, da od tega mladega, morda osemindvajsetletnega moža izhaja žarek inteligence in najnapetijeje trdnovitosti, in ta notranja svetloba je vztrajala tudi vnanjost. Ali je bil grd ali lep? Ali je bil velik ali majhen? Človek ni mogel več reči tega, kakor hitro je občutil moč njegovega pogleda, toda to se je lahko vedelo, da ni kdoribodi, da ima človek pred seboj izrazito osebnost, naravno silo. Na prvi pogled je spoznal gospod de

Upravni svet Jadranske banke.